

le anche dal "parlar materno", Tomaso Kemény dà molta importanza al linguaggio. Nella sua ricerca di opportunità semantica non esclude nessun termine, neanche dei più crudi, così come elabora le tematiche più scottanti nelle poesie e nel romanzo *Don Giovanni Innamorato* (2002). Se auspica un ritorno all'epos "perché la gloria e la miseria delle genti non si disarticoli tra le rovine quotidiane e perché rimanga qualcosa che valga la pena di ricordare", pure va riscoprendo le forme metriche della tradizione: la canzone, la lassa, la laude, il madrigale sull'esempio del molto amato Tasso. L'eros erompe in tutte le tonalità, da quello delicato e pudico quasi stilnovista a quello realistico e sensuale, sempre comunque motivo di gioia e di ebbrezza. Ma la prospettiva è visionaria, secondo la lezione di Blake, altro poeta privilegiato, come in "A Parigi". Ha notato Cesare Segre che la metrica si adegua agli argomenti, ma il verso quantitativo magiaro si è tramutato nella forma del decasillabo italiano contaminandolo di energia barbara. Ne deriva una musicalità tutta particolare, un po' franta ma carezzevole.

La fede di Kemény arriva a materializzare la parola poetica, come quando è apparso in divisa di ufficiale napoleonico che invoca la Muse sul sagrato di Santa Croce occupata dalla prima manifestazione del Mitomodernismo il 10 ottobre 1994, o come quando, dopo aver letto una poesia dedicata al poeta scomparso Dorian Verude, bruciò il foglio perché all'amico arrivasse dei versi il profumo (par fumum). Molte sono le sue dichiarazioni di poetica, fra le quali questa asserzione convinta oltre ogni assioma di ragionevolezza: "Reclamo alla poesia il diritto al 'folle volo' che la muti nel sole nero in grado di superare-ingiottare ogni metafora di luce. Contro ogni ragione, bisogna impedire di crollare, per non crollare è bene negare anche la verità stessa del declino della civiltà e dei suoi linguaggi".

Liana De Luca

mert Tomaso Keménynél valójában hiányzik az „anyai beszéd”, a költő nagy fontosságot tulajdonít a nyelvzetnek. A szemantikai lehetőségeket vizsgáló kutatásai vezetnek oda, hogy számára nem létezik használhatatlan kifejezés, még a legkeményebb szavak is elmennek a költészetben. Ezt mutatja az, ahogyan a legsikamlósbab témákat is feldolgozza verseiben és a „Szerelem Don Juan” című regényében (2002). Ha van benne vágy a korabeli eposzokhoz visszatérni, annak oka: „hogy az emberek öröme és nyomorúsága ne temetessék a hétköznapi romjai alá, hogy maradjon belőle valami, amire érdemes emlékezni”. Felfedezi magának a hagyományos ritmikus formákat, mint a dalokat, hősi és vallási énekeket és a Tasso által annyira kedvelt madrigalokat. Műveiben Erzs a legváltozatosabb formákban jelenik meg: finom és ártatlan hangzásban, a stílnovo-ra emlékeztetően szemérmesen, realiztikusan és érzéken, de úgy, hogy mindig az öröm és a felhőtlen boldogság forrása marad. A perspektíva azonban, mint például a „Párizsban” című művében, csak képzeletbeli vízió, a másik kedvenc költő Blake tanításának megfelelően. Cesare Segre észrevette, hogy a versmértekek, a hangsúlyok Keménynél a tárgyalt témától függően változnak, de a kötöttségek magyar hangsúlyos vers átváltozik nála a barbár energiáktól „megförtözt” olasz tízszótágú verslábbá. Ebből valami teljesen sajátos muzikális jön létre, kicsit éndes, de mégis kellemes.

Kemény hite odavezet, hogy a költői szó valósággal materializálódik nála. Példa erre az az eset, amikor napoleoni uniformisban jelent meg és a Múzsákhoz imádkozott a Santa Croce templom szentélyében, melyet a mitomodernizmus jegyében, a stílus követői elfoglaltak 1994. október 10-én. Vagy említhetünk egy másik esetet is: miután felolvasott egy verset az elhunyt költő, Dorian Verude tiszteletére, meggyújtotta és elégette a papírt, hogy barátjához elérjen a füst illata (par fumum). Nagyon sokat nyilatkozott a költészetéről. Aljlon itt az a meggyőződése, állítása, mely túlmegy az ésszerűség bármely alapjátélen: „Az örült szármalás jogát velem a költészet számára, hogy a vers oldódjon fel a fekete napban, mely képes lesz meghaladva-megőrizni a fény összes metafóriáját. Minden ésszerűség ellenére, meg kell akadályozni azt, hogy a költészet összeomljon és ahhoz, hogy ne omoljon össze jól tesszük, ha tagadjuk a civilizáció és a nyelv hanyatlásának igazságát”.

Liana De Luca

Born in Hungary, an Italian citizen since 1966, Tommaso Kemény teaches English literature at the University of Pavia. The writer and poet has come back to Budapest for the first time in 40 years to participate in a festival of poetry where he presented his poems, „elevation of the soul”, that may serve as a tool for mankind to save the world. Kemény pays particular attention to the language in which his poetry is rooted.